

Jan Buyser is op 8 juli 1920 in Rotterdam geboren. Hij was de zoon van Cornelis Buyser en Jans Rogman. Hij had een broer en een zus.

In de jaren dertig is hij lid van Sint Jorisgroep in Den Haag, samen met zijn latere collega-Engelandvaarder Frans van Beveren. Zijn broertje Cornelis werd daar in februari 1937 welkom geheten.

Jan studeerde aan het begin van de oorlog weg- en waterbouwkunde aan de MTS in Rotterdam. Zijn school was afgebrand door het bombardement, maar toch werden de lessen direct na de capitulatie hervat. In juni 1942 deed hij eindexamen en ging vervolgens studeren aan de Technische Hogeschool in Delft. In de bibliotheken van de universiteiten en hogescholen in Amsterdam, Delft, Utrecht en Wageningen werden tijdens de studentenrazzia van 6 februari 1943 zeshonderd studenten opgepakt. De razzia was een represaillemaatregel van de Duitse bezetter voor de moord op Hendrik Seyffardt, de voorman van een pro-Duits Nederlands vrijwilligerslegioen. Hij was doodgeschoten door een lid van de Amsterdamse verzetsgroep CS-6. De Nederlandse autoriteiten zorgden ervoor dat de studenten weer vrij kwamen, maar in ruil hiervoor moesten alle studenten van de universiteit een loyaliteitsverklaring tekenen.

Omdat Jan die dag geen college had, werd hij niet opgepakt. Hij besloot bij een oom in Den Haag onder te duiken. Toen hij enkele dagen later daar in de straat een jongen uit zijn huis gehaald zag worden, besloot hij te gaan onderduiken in de Achterhoek bij een hem bekende boer. Hij ging langs huis om spullen op te halen en werd daar gearresteerd. Jan zat drie weken gevangen in het Oranjehotel in Scheveningen en werd vervolgens naar kamp Vught gebracht. Daar waren ook andere studenten vast gezet en hij werd opgenomen in de barak met Delftenaren. Na acht weken werden hij en tweehonderd medestudenten naar Duitsland gebracht om te werken in een Flugzeugmotorenreparaturwerke in Meinau bij Straatsburg.

Samen met zijn vriend Rinus van Zweden wist hij daaruit te ontsnappen, met behulp van de informatie die ze gekregen hadden van een gepensioneerde treinconducteur. Ze gingen met de trein naar een dorpje vlakbij de Zwitserse grens. Daar kwam regelmatig een kolentrein voorbij, een geschenk van Hitler aan Mussolini. Omdat er een scherpe bocht was, moest de trein heel langzaam rijden en konden ze erop klimmen. Toen ze de Zwitserse grens gepasseerd waren, sprongen ze weer van de trein af en met hulp van de Nederlandse consul kwamen ze in Bern. Na enkele weken reisden ze door naar het Nederlandse vluchtelingenkamp Les Verrières bij Neuchâtel, vlakbij de Franse grens. Van juni tot oktober verbleef Buyser daar, terwijl hij meewerkte aan het aanleggen van lokale wegen. Op 23 oktober 1943 vertrok hij met Richard Barmé, Guus Born (een oud scout) en Henk Gerlach op weg naar Spanje. Via Porrentruy, Montbéliard, Lourdes en Perpignan komen ze bij de Pyreneeën. Ze vinden gidsen die hen in enkele dagen naar Barcelona brengen. Daar logeren ze in hotel Mediterano. Op straat ontmoet hij een voormalige klasgenoot, Theo Dirkzwager. Met de trein gaan ze naar Madrid, hetgeen 20 uur duurt wegens een

spoorongeluk. Via Lissabon en Gibraltar, waar ze enkele weken Army Drill ondergaan, brengt de Britse corvet Orduna hen naar Engeland waar ze op 17 maart 1944 in Liverpool aan wal gaan.

Buyser en Dirkzwager worden beiden aan het Korps Mariniers toegewezen. Na een officiersopleiding in de VS bij de Mariniersbrigade zet hij zich in voor de bevrijding van Nederlands-Indië. Eerst verbleef zijn bataljon nog enige tijd bij Malakka, omdat Indonesiërs hadden bedreigd Nederlanders in de kampen te doden als er Nederlandse regimenten aan land zouden komen. In maart 1946 ging hij uiteindelijk naar Soerabaja, waar hij tot november 1946 verbleef om vervolgens met de Orange te repatriëren naar Nederland.

Na de oorlog werkte Jan als civiel ingenieur bij een aardoliemaatschappij waar hij betrokken was bij het bouwen van booreilanden. Daarnaast gaf hij met veel enthousiasme leiding aan de Vereniging Nederlandse Oud-Strijders in België. Jan en zijn medestrijders waren altijd aanwezig bij de herdenkingen in Antwerpen en Brussel.

Hij is onderscheiden met het Kruis van Verdienste voor het voorbereiden en uitvoeren plan tot ontsnapping uit bezet Nederland en na vele moeilijkheden Engeland bereikt.

Jan overleed op 17 september 2003.

Meer informatie

[Richard Barmé | Stichting Oorlogsverhalen](#)

[Overleg:Lijst van Engelandvaarders - Wikipedia](#)

[Onderscheiding J. Buyser op 31 augustus 1944 te » Open Archieven](#)

[Tulpen voor Wilhelmina. De geschiedenis van de Engelandvaarders](#)

[2003-01-SCHAKEL.pdf \(museumserver.nl\)](#)

[2003-10-SCHAKEL.pdf \(museumserver.nl\)](#)

[Guus Born, Den Haag 1920 | In Memoriam | Brabantse Gesneuvelden 1940 - 2021](#)

De Verkenner, februari 1937

Foto: Jan Buyser in Neuchâtel, 1943, op weg naar Frankrijk

[Bronnen over 'straatsburg' - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Reizen van Engelandvaarders | Nationaal Archief](#)

[| Nationaal Archief](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.